

Utlåtande 2016:141 RI (Dnr 106-219/2016)

Tillfälliga asylboenden

Motion (2016:12) av Stina Bengtsson (C)

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.
Motion (2016:12) av Stina Bengtsson (C) om tillfälliga asylboenden avslås.

Föredragande borgarrådet Karin Wanngård anför följande.

Ärendet

Utifrån det ökade flyktingmottagandet föreslår Stina Bengtsson (C) i en motion att kommunfullmäktige ska besluta om att ansvariga nämnder ska återkomma med konkreta förslag på var tillfälliga asylbostäder snabbt kan sättas upp och användas, samt om att ge ett uppdrag om att skapa förutsättningar för att dessa platser ska ha grundläggande närservice, tillräckliga kommunikationer och social trygghet.

Motionären önskar se blocköverskridande samtal om hur staden kan ta emot fler flyktingar och öka antalet asylboenden, runt om i staden, och vill hitta nya möjligheter till boenden för asylsökanden.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, arbetsmarknadsnämnden, exploateringsnämnden, socialnämnden, stadsbyggnadsnämnden, Enskede-

Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd, Östermalms stadsdelsnämnd och Stockholms Stadshus AB.

Stadsledningskontoret konstaterar att det utifrån gällande lagstiftning inte ingår i det kommunala uppdraget att erbjuda tillfälliga asylbostäder.

Arbetsmarknadsnämnden konstaterar att det utifrån gällande lagstiftning om mottagande av asylsökande inte ingår i det kommunala uppdraget att erbjuda tillfälliga asylbostäder.

Exploateringsnämnden bedömer att med anledning av det arbete som redan pågår och som leds av stadsledningskontoret att motionen kan anses vara besvarad.

Socialnämnden konstaterar att Migrationsverket har det formella ansvaret för gruppen asylsökande vuxna och familjer och anser att staden och förvaltningen har en fungerande organisation för utbyggnad av boenden för de personer som faller inom nämndens ansvarsområde.

Stadsbyggnadsnämnden anser att, med anledning av det arbete som redan pågår och som leds genom stadsledningskontoret, motionärens yrkanden kan anses besvarade.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd anser att bostadsfrågan för flyktingar är viktig och behöver prioriteras, men bedömer att det inom ramen för stadsdelsnämndernas uppdrag inte är möjligt att inom ordinarie uppdrag och budget skapa särskilda bostäder för asylboenden.

Östermalms stadsdelsnämnd anser att, med anledning av det arbete som redan pågår och som leds av stadsledningskontoret, motionen kan anses besvarad.

Stockholms Stadshus AB konstaterar att koncernens bolag fortsatt kommer att bidra till att tillgodose behoven utifrån de förutsättningar som föreslagits i stadsledningskontorets ärende Nyanlända och asylsökande i Stockholms stad som övergripande ligger i linje med motionärens förslag.

Mina synpunkter

Under år 2015 sökte 160 000 människor asyl i Sverige, en kraftig ökning jämfört med tidigare år. Det var en ovanlig situation som Sverige och Stockholm ställdes inför och nya och tillfälliga lösningar uppkom för att kunna hantera situationen. Stockholm bistod under hösten 2015 med så kallade evakueringsplatser för att under en begränsad tid lösa situationen då Migrationsverkets asylboenden inte räckte till. Därtill öppnade Stockholm tillfälliga sovplatser för de många människor som passerade genom staden.

Under våren och sommaren 2016 har antalet asylsökande i Sverige avtagit. De temporära lösningarna är inte längre aktuella och utifrån gällande lagstiftning är det Migrationsverkets ansvar att erbjuda boende till asylsökande. Det finns dock beredskap i staden om situationen skulle ändras igen och att det åter kommer många asylsökande till Sverige. Staden bör även i framtiden bistå myndigheter och andra kommuner med att ordna tillfälliga boendelösningar i den händelse det skulle bli aktuellt igen.

Enligt den nya bostättningslagen som började gälla 1 mars 2016 anvisas personer med uppehållstillstånd till samtliga landets kommuner. Kommunerna ansvarar då för att erbjuda boende. Därtill har staden ett ansvar för ensamkommande barns mottagande, omsorg och boende. Stockholm ser över alla möjligheter att tillskapa lägenheter för målgruppen. Det innebär bland annat att bygga ett antal tillfälliga bostäder, så kallade modulhus, använda befintliga fastigheter hos Stockholms bostadssociala stiftelse, SHIS, och övertagande av tomställda servicehus. Den huvudsakliga lösningen på lång sikt är dock att upprätthålla ett högt bostadsbyggande i permanenta fastigheter.

Oavsett bostadslösning ingår det naturligtvis också att skapa förutsättningar för kommunal service i området samt att säkra tryggheten både i aktuella områden och för närboende. Det långsiktiga arbetet för människors etablering i Stockholm är högt prioriterat.

Bilagor

1. Reservationer m.m.
2. Motion (2016:12) om tillfälliga asylboenden av Stina Bengtsson (C)

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Motion (2016:12) av Stina Bengtsson (C) om tillfälliga asylboenden avslås.

Stockholm den 14 september 2016

På kommunstyrelsens vägnar:
KARIN WANNGÅRD

Ulrika Gunnarsson

Remissammanställning

Ärendet

Utifrån det kraftigt ökade flyktingmottagandet föreslår Stina Bengtsson (C) i en motion att kommunfullmäktige ska besluta om att ansvariga nämnder ska återkomma med konkreta förslag på var tillfälliga asylbostäder snabbt kan sättas upp och användas, samt om att ge ett uppdrag om att skapa förutsättningar för att dessa platser ska ha grundläggande närservice, tillräckliga kommunikationer och social trygghet.

Motionären önskar se blocköverskridande samtal om hur staden kan ta emot fler flyktingar och öka antalet asylboenden, runt om i staden, och vill hitta nya möjligheter till boenden för asylsökanden.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, arbetsmarknadsnämnden, exploateringsnämnden, socialnämnden, stadsbyggnadsnämnden, Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd, Östermalms stadsdelsnämnd och Stockholms Stadshus AB.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 26 juni 2016 har i huvudsak följande lydelse.

Under den senaste tidens kraftiga flyktingtillströmning har staden kunnat bistå Migrationsverket med tillfälliga evakueringsboendeplatser. Även om antalet asylsökande till Sverige har minskat under våren, är antalet människor på flykt i världen fortfarande stort. Det är inte omöjligt att antalet asylsökande åter igen kommer att öka i Sverige, och det kan då bli aktuellt att bistå Migrationsverket med evakueringsplatser igen. Stadsledningskontoret bedömer att staden även i en framtida liknande situation bör bistå myndigheter och andra kommuner med att ordna tillfälliga boendelösningar efter bästa förmåga. De frågor som uppstår kring flyktingmottagandet både idag och i framtiden löses bäst i god samverkan mellan berörda aktörer.

Utifrån gällande lagstiftning ingår det däremot inte i det kommunala uppdraget att erbjuda tillfälliga asylbostäder. Stadsledningskontoret föreslår därför att motionen avslås.

Arbetsmarknadsnämnden

Arbetsmarknadsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 14 juni 2016 följande.

1. Arbetsmarknadsnämnden beslutade att hänvisa till arbetsmarknadsförvaltningens tjänsteutlåtande som sitt yttrande över remissen.
2. Arbetsmarknadsnämnden beslutade att justera paragrafen omedelbart.

Arbetsmarknadsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 2 juni 2016 har i huvudsak följande lydelse.

Alla människor som söker asyl i Sverige ska få någonstans att bo. Det är Migrationsverket som har i uppdrag att tillhandahålla boende för asylsökande och att pröva deras asylansökan. Migrationsverket erbjuder boende till alla som söker asyl i Sverige. En asylsökande kan också välja att bo hos vänner eller släktingar under väntetiden. Ansvaret regleras i *Lag (1994:137) om mottagande av asylsökande m.fl.*

Vid extra ordinära situationer när Migrationsverkets boendeplatser inte räcker till kan kommuner bistå med så kallade evakueringsplatser under en begränsad tid. Den situationen uppstod under hösten/vintern 2015 då ett stort antal asylsökande personer kom till Sverige. Stockholms stad liksom flera andra kommuner erbjöd då tillfälliga evakueringsplatser. Länsstyrelsen samordnade och fördelade platserna. Migrationsverket har beslutat att dessa tillfälliga kommunala evakueringsboenden för asylsökande ska avvecklas under april och maj 2016.

Kommunen har därmed inget ansvar för att ordna boende för asylsökande. Kommunens ansvar inträder först när asylsökande fått sitt uppehållstillstånd och ska anvisas boende i en kommun.

Kommunen ansvarar för ensamkommande barns mottagande, omsorg och boende. Ansvaret gäller både asylsökande barn och barn som har fått uppehållstillstånd i Sverige. Det mottagandet följer en speciell ordning som regleras i lag. Förvaltningen gör bedömningen att den aktuella motionen inte avser ensamkommande flyktingbarn.

Utifrån gällande lagstiftning om mottagande av asylsökande bedömer arbetsmarknadsförvaltningen att det inte ingår i det kommunala uppdraget att erbjuda tillfälliga asylbostäder.

Exploateringsnämnden

Exploateringsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 19 maj 2016 att godkänna kontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande daterat den 27 april 2016 har i huvudsak följande lydelse.

Sedan hösten 2015 har exploateringskontoret tillsammans med andra berörda förvaltningar ingått i en arbetsgrupp som leds av stadsledningskontoret. Detta arbete har syftat till att, utöver de boenden som redan finns i permanenta byggnader, ta fram ett flertal nya platser för flyktingboenden. För att effektivisera processen fokuserar arbetet på att identifiera platser där modul-bostäder snabbt kan placeras.

Med anledning av det arbete som redan pågår, och som leds av stadsledningskontoret, bedömer exploateringskontoret att motionen kan anses vara besvarad.

Socialnämnden

Socialnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 14 juni 2016 att hänvisa till tjänsteutlåtandet som svar på remissen.

Ersätтарыttrande gjordes av Stina Bengtsson (C), *bilaga 1*.

Socialförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 24 maj 2016 har i huvudsak följande lydelse.

Migrationsverket har det formella ansvaret för gruppen asylsökande vuxna och familjer. Staden har en kontinuerlig dialog med Migrationsverket om eventuellt behov av stöd, liknande insatserna under hösten 2015, skulle uppstå.

När det gäller stadens mottagande av nyanlända vuxna och familjer som beviljats uppehållstillstånd och som anvisats plats till Stockholm samt ensamkommande barn och ungdomar, är det stadsledningskontoret som leder och samordnar planeringen. Det finns en projektorganisation som ansvarar för att säkerställa en ändamålsenlig organisation, process, resursfördelning samt uppföljning av det samlade flyktingmottagandet i staden. Projektet samordnar och stöttar också berörda operativa verksamheter.

Staden har tillsatt en särskild samordnare med uppdrag att samordna arbetet med boendeplanering avseende platser för nyanlända vuxna och familjer som anvisats plats till Stockholm samt ensamkommande barn och ungdomar. Det handlar om att hitta mark som är lämplig att bygga modulhus på, inventera och föreslå lämpliga lokaler i befintliga fastigheter.

Stiftelsen Hotellhem (SHIS) ansvarar för drift och bemanning av boenden för vuxna och familjer medan Socialnämnden är ansvarig för drift, bemanning och utbyggnad av boenden för ensamkommande barn. För att ge ett långsiktigt och kvalitativt bra omsorg till de ensamkommande barn som sökt asyl 2015 och då anvisades till staden, behövs en fortsatt utbyggnad av HVB platser. Socialförvaltningen deltar tillsammans med SHIS i ovan nämnda boendeplanering med särskilt

fokus på platser för ensamkommande barn.

Sammantaget anser förvaltningen att staden och förvaltningen har en fungerande organisation för utbyggnad av boenden för de personer som faller inom socialnämndens ansvarsområde, dvs. ensamkommande barn och ungdomar samt i det initiala skedet, vuxna och familjer som fått kommunanvisning.

Förvaltningen föreslår att socialnämnden hänvisar till tjänsteutlåtandet som svar på remissen.

Stadsbyggnadsnämnden

Stadsbyggnadsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 28 april 2016 att godkänna och överlämna kontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen från kommunstyrelsen.

Ersättaryttrande gjordes av Christina Linderholm (C) enligt följande.

Hade jag haft en ordinarie ledamotsplats hade jag yrkat på att stadsbyggnadsnämnden tillstyrker motionen.

Stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande daterat den 24 april 2016 har i huvudsak följande lydelse.

Sedan hösten 2015 har stadsbyggnadskontoret tillsammans med andra berörda förvaltningar ingått i en arbetsgrupp som leds av stadsledningskontoret. Detta arbete har syftat till att, utöver de boenden som redan finns i permanenta byggnader, ta fram ett flertal nya platser för flyktingboenden. För att effektivisera processen fokuserar arbetet på att identifiera platser där modulbostäder snabbt kan placeras.

Med anledning av det arbete som redan pågår, och som leds genom stadsledningskontoret, bedömer stadsbyggnadskontoret att motionärens yrkanden kan anses besvarade.

Kontorets förslag till beslut

Stadsbyggnadskontoret föreslår att stadsbyggnadsnämnden godkänner och överlämnar kontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 16 juni 2016 att avstyrka motionen.

Reservation anfördes av tjänstgörande ersättaren Christina Peterson (C), *bilaga 1*.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd tjänsteutlåtande daterat den 30 maj 2016 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen tycker att bostadsfrågan för flyktingar är viktig och behöver prioriteras. Förvaltningen kan däremot inte se att det inom ramen för stadsdelsnämndernas uppdrag är möjligt att inom ordinarie uppdrag och budget skapa särskilda bostäder för asylboenden.

I den mån dessa inte behövs skulle det innebära det tomgångshyror, vilket skulle leda till omfattande budgetunderskott. Tomma fastigheter riskerar också att leda till skadegörelse och risk för att obehöriga tas sig in och bosätter i lokalerna.

I de fall det funnits behov av kortvariga asylboenden har förvaltningen löst det genom att upplåta till exempel gymnastikhallar för tillfälligt boende.

Förvaltningen kan inte heller se att det inom ramen för stadsdelsnämndernas uppdrag är möjligt att skapa förutsättningar för grundläggande närservice, tillräckliga kommunikationer och att säkra social trygghet, tillfälligt, i speciella områden. De frågorna har förvaltningen inte rådighet över.

I den mån det ska upplåtas särskilda asylboenden genom stadens försorg så bedömer förvaltningen att det ska göras av staden centralt.

Förvaltningen föreslår att motionen avstyrks.

Östermalms stadsdelsnämnd

Östermalms stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 16 juni 2016 följande.

Remissen besvaras med stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande.

Östermalms stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 24 maj 2016 har i huvudsak följande lydelse.

Sedan 1 mars ska Sveriges alla kommuner ta emot nyanlända, enligt bosättningslagen, vilket innebär att Stockholms stad under 2016 kommer att anvisas ungefär 2 800 personer i olika åldrar med uppehållstillstånd samt ensamkommande barn som väntar på uppehållstillstånd.

Sedan hösten 2015 leder stadsledningskontoret en arbetsgrupp där flera berörda förvaltningar och exploateringskontoret. Arbetsgruppens syfte är att ta fram nya platser för flyktingboenden och platser där modulbostäder snabbt kan byggas, utöver boenden som finns i permanenta byggnader. Stockholms stad jobbar med att hitta lämplig mark, planera bostadsområden och den service som ska finnas i dessa områden. Detta arbete sker i samarbete med övriga berörda nämnder, myndigheter och förvaltningar. Modulbostäderna kommer att placeras på flera platser i staden och det finns ett redan påbörjad boendet för nyanlända i Fagersjö i Farsta. Därutöver

förbereder Stockholms stad för ett flertal temporära boenden för nyanlända, både i befintliga byggnader och genom att bygga modulbostäder. Stockholms stad har hittills föreslagit följande platser för tillfälliga bostäder: Örby, Beckomberga, Södermalm, Enskede-Årsta-Vantör, Skärholmen, Hässelby-Vällingby, Spånga-Tensta och Bromma.

Med anledning av det arbete som redan pågår, och som leds av stadsledningskontoret, bedömer förvaltningen att motionen anses besvarad.

Stockholms Stadshus AB

Stockholms Stadshus AB:s yttrande daterat den 12 juli 2016 har i huvudsak följande lydelse.

Underremiss

AB Stockholmsshems remissvar har i huvudsak följande lydelse:

Mot bakgrund av behovet av bostäder för personer med svag ställning på bostadsmarknaden kommer Stockholmsshem under året att överlämna ett ovanligt stort antal bostäder till SHIS. Under tertialet har Stockholmsshem överlämnat 45 lägenheter i Bjällerkranen i Västertorp samt 102 lägenheter i Kalvholmen i Skärholmen. Vidare för att möta det

utökade behovet av bostäder har Stockholmsshem hyrt 88 tillfälliga bostäderna av en leverantör som uppförts i Fagersjö som överlämnats till SHIS.

Bolaget arbetar intensivt med att skapa förutsättningar för att ytterligare bostäder ska kunna uppföras under hösten/ vintern. Vidare utreder Stockholmsshem vilka möjligheter bolaget har att bistå så att de boende lättare ska kunna komma in i samhället genom

åtgärder i anslutning till bostäderna (bilaga 1).

Micasa Fastigheter AB remissvar har i huvudsak följande lydelse:

Uppdraget att aktivt bidra med att tillskapa bostäder för prioriterade grupper, såsom ny-anlända invandrare och ensamkommande flyktingbarn, anges tydligt i Micasa Fastigheter i Stockholm AB:s ägardirektiv. Bolaget arbetar utifrån angivna ägardirektiv och har ett strukturerat och nära samarbete med berörda aktörer i syfte att uppfylla bolagets uppdrag.

Micasa Fastigheter har kunnat tillhandahålla tillfälliga bostäder i flera av bolagets fastigheter. Dessa bostäder har omfattat såväl ankomstboenden, bostäder för ensamkommande flyktingbarn samt bostäder för nyanlända. Detta arbete fortgår och ytterligare fastigheter inom bolagets bestånd som för närvarande inte behöver tas i anspråk för andra av stadens verksamheter utreds för att skapa tillfälliga bostäder för angiven mål-grupp (bilaga 2).

Koncernledningens synpunkter

Under 2015-2016 har det rått en akut situation för flyktingmottagande i Stockholm.

Samtliga av koncernens fastighetsbolag har varit involverade och flertalet har på olika sätt bidragit till att etablera temporära asylboenden. Under 2016 har situationen stabiliserats, men fortfarande kvarstår behov av fortsatt etablering av både asylboende och anvisningsboende, d.v.s. boende för de nyanlända som anvisas av Migrationsverket till olika kommuner.

Under våren 2016 har stadsledningskontoret tagit fram ett ärende, Nyanlända och asylsökande i Stockholms stad, dnr 156-607/2016 som förtydligar ansvarsfördelning, finansiering och förslag till projektdirektiv för att förbättra förutsättningarna att på det sätt som motionären föreslår, ta emot asylsökande och nyanlända.

Koncernens bolag kommer fortsatt att bidra till att tillgodose behoven utifrån de förutsättningar som föreslagits i Stadsledningskontorets ärende och som övergripande ligger i linje med motionärens förslag.

Reservationer m.m.

Socialnämnden

Ersättningsutövande gjordes av Stina Bengtsson (C) enligt följande.

Om jag hade haft yrkanderätt hade jag yrkat på följande:

1. Att bifalla motionen.
2. I övrigt anföra att:

I en värld där 60 miljoner människor är på flykt behöver vi alla ta ansvar och hitta flexibla lösningar för att fler dels ska kunna få skydd, dels ska kunna få bästa möjliga start på sitt nya liv.

I en stad som Stockholm, där bristen på arbetskraft är stor på många områden, är det extra viktigt att nya invånare får möjlighet att snabbt kunna komma in i samhället och kunna bidra till den gemensamma välfärden. Därför behöver också Stockholm som stad anpassa sitt arbete efter given situation, även om det innebär att gå utöver de krav som lagstiftning och andra regelverk fastställer.

För att möjliggöra för människor att få en så bra start som möjligt på sitt liv i Sverige behöver staden ge möjligheter för en tidig etablering. Många av de människor som befinner sig i asylprocessen kommer att få uppehållstillstånd och stanna i Sverige. Därför behöver etableringsprocessen komma igång redan innan asylbeskedet har kommit. Det är bra för dem som söker asyl och det är rent krasst också ekonomiskt fördelaktigt för såväl kommun som stat.

Centerpartiet menar därför att Stockholms stad ska inleda ett samarbete med Migrationsverket i syfte att få människor som under asylprocessen lever i Stockholm att stanna i staden även efter att de har fått asyl. På så sätt avbryts inte etableringsprocessen när en person går från status asylsökande till status nyanländ.

I detta arbete är självklart boendet en viktig del. Finns det inte bostäder kan människor inte heller stanna. Och för att boendet ska fungera krävs också en väl utbyggd infrastruktur i anslutning till bostäderna. Därför är denna motion viktig och relevant för en stad som Stockholm.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av tjänstgörande ersättaren Christina Peterson (C) enligt följande.

1. Att bifalla motionen.
2. i övrigt anföra att:

I en värld där 60 miljoner människor är på flykt behöver vi alla ta ansvar och hitta flexibla lösningar för att fler dels ska kunna få skydd, dels ska kunna få bästa möjliga start på sitt nya liv. I en stad som Stockholm, där bristen på arbetskraft är stor på många områden, är det extra viktigt att nya invånare får möjlighet att snabbt kunna komma in i samhället och kunna bidra till den gemensamma välfärden. Därför behöver också Stockholm som stad anpassa sitt arbete efter given situation, även om det innebär att gå utöver de krav som lagstiftning och andra regelverk fastställer. För att möjliggöra för människor att få en så bra start som möjligt på sitt liv i Sverige behöver staden ge möjligheter för en tidig etablering. Många av de människor som befinner sig i asylprocessen kommer att få uppehållstillstånd och stanna i Sverige. Därför behöver etableringsprocessen komma igång redan innan asylbeskedet har kommit. Det är bra för dem som söker asyl och det är rent krasst också ekonomiskt fördelaktigt för såväl kommun som stat. Centerpartiet menar därför att Stockholms stad ska inleda ett samarbete med Migrationsverket i syfte att få människor som under asylprocessen lever i Stockholm att stanna i staden även efter att de har fått asyl. På så sätt avbryts inte etableringsprocessen när en person går från status asylsökande till status nyanländ. I detta arbete är självklart boendet en viktig del. Finns det inte bostäder kan människor inte heller stanna. Och för att boendet ska fungera krävs också en väl utbyggd infrastruktur i anslutning till bostäderna. Därför är denna motion viktig och relevant för en stad som Stockholm.